

Natuurbescherming

Met grote belangstelling heb ik het uitvoerige artikel van de heer Willems getiteld 'Natuurbescherming, waarom?' in het juni-nummer van Natura gelezen.

Reeds in zijn tweede alinea stuit hij het oude beeld van weltevreden natuurvrienden, tanatiek vechtend voor het behoud van elk stukje bos tegenover de moderne natuurbescherming. En ik dacht, dat hij voor de laatste gekozen had.

Veel van wat hij schrijft, kan ik niet controleren. Het ziet er wel deskundig uit. Het nare was, dat ik op een gegeven moment stuitte op iets, dat ik wel beoordelen kan, n.l. toen ik op blz. 134 in het midden las, wat de heer Willems schrijft over de wegverbetering ten zuiden van Arnhem. Uit de context blijkt, dat hij wel zal bedoelen 'in Arnhem ten zuiden van de Rijn'.

Nu ken ik die weg vrij goed: ik woon al 8 jaar op drie minuten afstand ten westen ervan en heb mijn werk aan de oostkant, waarbij ik vrij vaak op die weg kan uitzien. Bovendien was en is het verbeterde stuk dikwijls een deel van mijn wandelingen en fietstochtjes. Vroeger niet het prettigste stuk, want wel was de bermflora er mooi, maar rustig wandelen of fietsen was er onmogelijk, omdat men voortdurend bedacht moest zijn op lijfsbehoud, dat bedreigd werd door de op het smalle fietspad (een wandelpad was er niet) voorbijrazende bromfietsen.

De fraaie windsingels heb ik nooit gezien. Dat vind ik een veel te grootse aanduiding voor een paar vlierstruiken, wat elzen en wilgen, die elk voorjaar geruïneerd werden door de katjeszoekende jeugd. Van de macht aan vogels heb ik nooit iets gemerkt. Ik ben nooit in de verleiding gekomen er met de kijker bij te blijven staan: veel meer vind ik langs de rustige polderwegen, een paar km zuidelijker.

De schrijver is slecht op de hoogte, als hij meent, dat een dergelijke, miljoenenverslindende ontwikkeling van een smalle tweebaansweg voor alle verkeer met een rijwielpad aan weerszijden tot een vierbaansautoweg met zeer brede middenberm en parallelwegen voor het langzame verkeer uitsluitend ondernomen zou zijn ter wille van een betere verbinding tussen Arnhem en het geannexeerde dorp Elden. Veeleer ging het om een betere toegang tot de Rijnbrug, die nu eenmaal al het doorgaande wegverkeer tussen zuidoost- en noordoost-Nederland moet verwerken en daarenboven de verbinding mogelijk moet maken tussen het centrum van Arnhem ten noorden van de Rijn en het stadsdeel Malburgen ten zuiden ervan, een wijk, die moet uitgroeien tot een satellietstad van 80.000 inwoners, omdat de bebouwing van Arnhem zich in het belang van het natuurbehoud niet verder naar het noorden mag uitbreiden.

Zo'n wegverandering brengt men uiteraard niet tot stand, als men elke boom en ieder struikje wil laten staan. Natuurlijk komt er bij zo'n grondige verandering op kleigrond eerst een moddervlakte. En van de nieuw geplante heesters gaat er ook in Arnhem wel eens een dood. Ik vind dit allemaal geen reden om misprijzend te spreken over de maatregelen van de gemeente. Als ik nu kijk naar wat er reeds aan bomen en heesters geplant is, goed passend in het landschap en denk aan hetgeen er volgens de gemeentetuinlui nog moet komen, dan geloof ik, dat er met zorg gewerkt is en dat het best wat aardigs kan worden. En op de bermen herstelt zich na het herik- en disteltijdperk een soortgelijke bermflora als er vroeger was. Aan een van de nieuwe sloten bloeit de *Lysimachia vulgaris* L. (Wederik), echt geen algemene plant in deze streek, aan de andere kant van de weg drijven in een nieuwe sloot duizenden exemplaren van *Utricularia vulgaris* L. (Blaasjeskruid). Zo zou ik meer kunnen noemen. En men kan er op de parallelwegen wandelend en fietsend rustig naar kijken, omdat er ruimte gekomen is.

Natuurlijk komt niet al het oude in precies dezelfde vorm terug. 't Zou ook beslist niet voldoen, als de hoofdweg door een stadswijk straks een bermbegroeiing zou hebben als een polderweggetje. We moeten ermee rekenen, dat maar een klein deel van ons volk oog heeft voor de rijke wilde flora. Al gauw vindt men het maar een wilde rommel. Daar hebben de aanleggers en beheerders van zo'n weg rekening mee te houden. En dan gaat het niet om het resultaat van goede wil 'een treurig voorbeeld van het negeren van landschapsschoon' te noemen. Over een paar jaar is er hier van wat wij een landschap plegen te noemen geen sprake meer: dan staan links en rechts van het bedoelde weggedeelte huizen en nog eens huizen. Maar in de poldervierhoek tussen Arnhem, Elst, Bommel en Huissen vindt men ter vergoeding van de 2 km veranderde (en de heer Willems mag dat betreuren) weg, nog tientallen km leuke polderwegen met vaak fraaie bermen en bijna zonder verkeer.

Zodat ik maar wilde betogen, dat m.i. de zaak veel genuanceerder bekeken moet worden dan in het bedoelde artikel gedaan is. Anders zal men ons blijven houden voor weltevreden natuurvrienden met wier oordeel men geen rekening hoeft te houden. En daar is de natuurbescherming niet mee gebaat.

Uiteraard hoop ik van ganzer harte, dat de rest van het artikel van de heer Willems minder aanvechtbaar was, dan het stukje, dat ik nu juist goed kon beoordelen. Het is zeker geen lichte taak het hele onderwerp 'Natuurbescherming' in één artikel enigszins afdoend te behandelen.

Arnhem

W. Grolleman